

EMELKEDTEK A BÍRÓSÁGI JOGÉRVÉNYESÍTÉS KÖLTSÉGEI

A 2011-es évben többek között – elterjedt szóhasználatlál élve az „igazságügyi csomag” elfogadásával – az igazságszolgáltatás reformjára is sor került. Ennek keretében a közelmúltban megváltoztak a peres és nem peres eljárások költségei is. Drágulás a nemzetközi tapasztalatok alapján az ügyek megindítását nehezíti, lezárását azonban gyorsíthatja.

Ami a polgári peres úton történő jogérvényesítés megindításának általános szabályait illeti, megemlítenéd, hogy bár az elsőfokú polgári eljárás illetéke változatlanul az illetékalap (azaz főszabályként a jogvita tárgyának, a vitás követelés értékének) hat százaléka maradt, viszont ezen érték felső határa jócskán megemelkedett, hiszen a korábbi 900.000 Ft-os költségplafon immár 1.500.000 Ft lett. Ez azt jelenti, hogy a peres követelésérvényesítés első fokon nem feltétlenül drágul, csak ha a pertárgy értéke a 15 millió forintot meghaladja, akkor azonban nagy mértékben.

A fizetési meghagyás illetékét szabályozó törvény nem módosult, így az „FMH” kezdeményezésének díja nem nőtt, de a jövőben is fennmarad az a szabály, amely szerint, ha egy fizetési meghagyásos eljárás perré alakul, akkor a peres eljárás főszabálya szerinti mértékig kell kiegészíteni a már lerótt díjat, vagyis a fenti módosítás az ilyen eljárásokra is kihat. Jelentősen emelkedett, 300.000 Ft-tal kitolódott a bírósági meghagyás elleni ellentmondás illetékének felső határa is, így akár 750.000 Ft-ot is elérhet ennek illetéke. Hasonló mértékben növekedtek a végrehajtás költségei is.

A fentiek ellenére, a polgári perek költségét nem önmagában az alapeljárásra vonatkozó illetéknövekedések, hanem a jogorvoslati költségek jelentős drágulása fogja meghatározóan megemlíni. A statisztikák szerint ugyanis a nagyobb jogviták esetén – így jellemzően éppen akkor, ha a pertárgy értéke magas – a peres eljárás ritkán fejeződik be az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével. Márpedig a jogalkotó a jogorvoslatok illetékét még jelentősebb mértékben emelte.

Természetesen előfordulhat, hogy a fellebbező fél által megjelölt követelés mértéke – és ezáltal az illetékalap – az elsőfokú eljáráshoz képest megváltozik, ezt a változót leszámítva azonban korábban a fellebbezés illetékének kiszámítási főszabálya lényegében megegyezett az alapeljárásával. Az új szabályok értelmében azonban megszűnik a korábbi összhang, és – feltételezhetően a perlekedési kedv csökkentése céljából is – egyrészt hatról nyolc százalékra emelkedett az illeték mértéke fellebbezés esetén, másrészt a fellebbezésre vonatkozó költségplafon egészen 2.500.000 Ft-ra ugrott az eddigi 900.000 Ft-ról.

Még drasztikusabbnak hat a felülvizsgálati illetékek reformja, ahol az eddigi 6 százalék helyett a pertárgy értékének 10 százalékát kell lerónia annak, aki a bírósági eljárás jogszerűségét és a már jogerős döntés helytállóságát – a „Kúria” (korábbi nevén: Legfelsőbb Bíróság) előtt – megkérdőjelezi. A felső határ az újonnan hatályos törvényi rendelkezések értelmében ezen eljárások vonatkozásában egy millió forinttal nőtt, vagyis akár 3.500.000 Ft-ot is elérhet a megfizetendő összeg. Végeredményben tehát előfordulhatnak majd olyan ügyek, amelyeknél a feleknek, ha még a Kúria bíraskodását is igénybe veszik, mire az is ítéletet hirdet, addigra már a pertárgy 6, 8, és 10 százalékát is le kellett róniuk. És bár természetesen a felsorolt illetékeket mindig csak az adott eljárási szakasz kezdeményező félnek kell megelöllegeznie, és főszabályként mindezt végül teljes mértékben a peres fél viseli, könnyen előrelátható, hogy a veszteség kockázata elrettentheti a kevésbé vagyonos rétegeket a bírósági jogérvényesítéstől.

A fentiek szerinti trend érvényesül a nem peres eljárások illetékének módosítása körében is, ahol ugyancsak az egyes illetékek felső határainak általános emelése tapasztalható. Szintén emelkedtek az ún. tételes illetékek is. Ezek körében kiemelendő, hogy a korábban csőd-, felszámolási- és végrehajtási eljárásban illetékmentes kifogás esetén immár 15.000 Ft értékben illetéket kell leróni, de gyakoriságuk miatt példaként említést érdemel az is, hogy a házassági bontóperek illetéke 12.000 Ft-ról 30.000 Ft-ra növekedett.

Vannak esetek, amikor a fenti számításokhoz szükséges illetékalap, azaz a pertárgy értéke az általános szabályok szerint nem állapítható meg. Ilyenkor a törvényalkotó a korábbi rendelkezésekhez hasonlóan fikcióval él, és az illetékalapot a hatáskörrel rendelkező bírósági fórumtól, illetve az eljárás fokától, szakaszától függően határozza meg. Az Országgyűlés döntése értelmében egyes ilyen esetekben is nőtt az illetékalap, és ezáltal a bíróság előtti jogérvényesítés költsége. Így például a fikcióval megállapítandó pertárgyérték esetén a Kúria előtti fellebbezési eljárás pertárgya változatlan maradt (500.000 Ft), azonban a felülvizsgálati eljárás esetében nőtt (700.000 Ft-ra). Ugyanígy, kellemetlen meglepetésben lesz része annak is, aki valamely „törvényszék” (eddigi nevén: megyei bíróság) előtt indít peres eljárást, mivel a követelések fikcióval megállapított összegei az ilyen jogviták vonatkozásában is megemelkedtek.

Véleményünk szerint a fent ismertetett törvénymódosítás két legfőbb oka a költségvetési bevételek növelése, valamint a bírósági ügyteher csökkentése. Igaz, a módosító törvény indoklása azt emeli ki, hogy sok esetben továbbra sem fedezik az illetékek az egyes ügyekre fordított állami közreműködés minimális költségeit sem, az azonban aligha vonható kétségbe, hogy a költségek emelkedése visszatartó erővel fog bírni a bíróság előtti jogérvényesítésre, aminek társadalmi és gazdasági szempontból is lehetnek negatív következményei.

Mindazonáltal, bár drágább lett a pereskedés Magyarországon, határon átnyúló ügyletek és jogviták vonatkozásában a költségplafon megtartása – még ennek megemelésével együtt is – továbbra is „forum shoppingoló” cégek kedvelt célpontjává teheti Magyarországot. Noha az általános költségplafon első fokon átszámítva 3000 Euróról mintegy 5000 Euróra, a jogorvoslatok tekintetében pedig ennél is magasabbra emelésével már csak a nagy összegű követeléseket érdemes nemzetközi jogügyletek esetén Magyarországon

érvényesíteni, mindazonáltal ezek tekintetében Magyarország az Unión belül továbbra is költséghatékony megoldást kínál.

Jelen hírlevelünk tartalma általános jellegű tájékoztatás; nem minősül jogi tanácsadásnak, hiszen valamely konkrét eset egyedi körülményeire és a jogszabályok hatályos szövegének folyamatos változására tekintettel esetlegesen az itt leírtaktól eltérő álláspont kialakítása szükséges. Kérdéseikkel, egyedi problémáikkal forduljanak hozzánk a budapest@bpv-jadi.com e-mail címen.

Ha hírlevelünkről le szeretne iratkozni, kérjük, kattintson [ide](#).

bpv | JÁDI NÉMETH Ügyvédi Iroda |

H-1051 Budapest, Vörösmarty tér 4. |

Telefon: (+36) 1 429 4000 | Fax: (+36) 1 429 4001 |

budapest@bpv-jadi.com | www.bpv-jadi.com

bpv | LEGAL

Brussels – Bucharest – Budapest – Prague – Vienna –
Baden – Bratislava – Mödling
www.bpvlegal.com